

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 28.8.2012
čj. SRS 036490/2012

Oblastní odbor SRS

Jaselská 552/16

746 82 Opava

Zpráva č. 17 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 6.8.–26.8.2012

1. Počasí

Období začalo denním maximem přes 30 °C, avšak přechod studené fronty znamenal ochlazení téměř o 10 °C. Následovalo období s nejnižšími ranními teplotami většinou mezi 10 až 15 °C a odpoledními maximálními teplotami do 25 °C. Nejchladnější rána byla 13. a 14. 8., kdy teploty místy klesly až k 7 °C. Od 19.8. se odpolední maxima vrátila ke 30 °C a často i výše, lokálně jsme zaznamenali i tropické noci, kdy teplota neklesla pod 20 °C. Koncem období se opět ochladilo a přišly i očekávané srážky. Ty byly po celé sledované období pouze v podobě různě intenzivních lokálních přeháněk, místy s kroupami, případně doprovázené silným nárazovým větrem. Většinou bylo slunečno, jen občas oblačno až zataženo. Na většině území trvá vláhový deficit.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Žně jsou prakticky u konce, probíhá příprava půdy a setí ozimé řepky. Pokračuje také sklizeň brambor, jablek a švestek. Výskyty houbových chorob jsou převážně slabé, na více místech jsou zjišťovány střední až silné výskyty kříška polního na výdrolech obilnin a lokálně i hraboše polního ve víceletých pícevinách. V některých oblastech se nepříznivě projevuje výrazný vláhový deficit.

OBILNINY

VÝDROL OBILNIN

Silný výskyt kříška polního (*Psammotettix alienus*) na výdrolech obilnin byl zjištěn v okrese Opava (Dolní Benešov), střední výskyty v okresech Frýdek-Místek (Skalice) a Nový Jičín (Bartošovice).

Za škodlivý výskyt na vzešlých ozimech se považuje 3 a více imag kříška polního ve 100 smycích. Pozor na záměnu s podobnými druhy!

KUKUŘICE (RF 73–89 BBCH, časná mléčná až plná zralost)

První výskyt obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*) v okrese Přerov (Rokytnice) byl zaznamenán 14.8.

V okresech Bruntál (Studnice u Osoblahy) a Olomouc (Holice) zaznamenali střední nálety samců bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) na feromonové lapáky, v okrese Prostějov (Mořice) byly výskyty až silné. V ostatních okresech jsou nálety na lapáky pravidelné, ale pouze slabé, v okrese Nový Jičín výskyt dosud nebyl zaznamenán.

Pozorování ve feromonových lapácích se provádí 1krát týdně od 20.6. do konce října.

Jako chemická ochrana se používají insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy aplikované při setí nebo líhnutí larev při průměrné hodnotě 35 a více samců na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. V oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice se ošetření proti dospělcům provede dva až tři týdny po zjištění prvního samce ve feromonovém lapáku při výskytu 35 a více samců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Nálety **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** do světelných i feromonových lapačů jsou v současné době slabé až nulové.

Aktuální situaci můžete sledovat na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>. Ošetření porostů kukuřice na zrno se signalizuje týden po vrcholu náletu imag do světelných lapačů. Jako preventivní opatření se doporučuje hluboká orba a nepěstovat kukuřici na stejném pozemku vícekrát po sobě.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ

Ojedinelý střední výskyt **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na strništi byl zaznamenán v okrese Bruntál (Krnov).

MÁK SETÝ (RF 81 BBCH, plná zralost tobolek a semen)

Část porostů je již sklizena.

Silný výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (*Pleospora papaveracea*)** je hlášený z okresu Jeseník (Javorník-Ves).

Pozorování se provádí v období od začátku stonkování do začátku květu, fáze 40–52 BBCH, a v období zrání tobolek, fáze 70–80 BBCH.

Za škodlivý výskyt se považuje 2 a více % napadených rostlin od začátku stonkování do začátku květu a 5 a více % napadených rostlin v období zrání tobolek.

Rovněž v okrese Jeseník (Javorník-Ves) zaznamenali až silné výskyty **černí (*Alternaria* spp.)** na makovicích.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 79–99 BBCH, první bobule opadávají až hlízy odloučené od stonků)

Vzhledem k průběhu počasí dosud převažují slabé výskyty **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)**. Ojedinelé silné výskyty byly zaznamenány v okrese Jeseník (Javorník-Ves, Supíkovice) a u drobných pěstitelů v okrese Šumperk (Bludov, Mohelnice). Střední výskyt zjistili v okrese Nový Jičín (Příbor).

Ve sledované oblasti se v okolí sledovaných meteorologických stanic doporučuje ošetření v prodloužených intervalech.

Podrobnější informace je možno získat na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>.

Ojedinelý silný výskyt **hnědé skvrnitosti listů bramboru (*Alternaria solani*)** zaznamenali v okrese Olomouc (Blatec).

Fungicidní ošetření prováděná proti plísní bramboru by měla být dostatečná i pro regulaci hnědé skvrnitosti listů bramboru.

Silné zaplevelení **merlíky (*Chenopodium* spp.)** zaznamenali v okrese Prostějov (Dětkovice), **lebedou rozkladitou (*Atriplex patula*)** a **pelyňkem černobýlem (*Artemisia vulgaris*)** v okrese Jeseník (Javorník-Ves, Supíkovice).

CUKROVKA (RF 39–45 BBCH, plodina úplně zapojena v porostu až kořen dosáhl sklizňové velikosti)

Některé porosty (Úvalno v okrese Bruntál, Opava-předměstí v okrese Opava a více lokalit na Prostějovsku) jsou silně stresovány **suchem**, listy vadnou až usychají, na Opavsku (Opava-předměstí) dochází k praskání řapíků a následnému žloutnutí listů.

Výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** jsou většinou slabé. Střední výskyty jsou zjišťovány lokálně na Opavsku (Opava-předměstí) a Prostějovsku

(Smržice, Vřesovice), kde zaznamenali i ojedinělý silný výskyt (Němčice nad Hanou) na ráno déle zastíněném porostu.

Ošetření se doporučuje provést 5–8 dnů po zjištění prvního výskytu. Pokud trvá vlhké a teplé počasí, druhé ošetření se provede po 14 dnech. Po polovině srpna se ošetření většinou už nedoporučuje.

Silné napadení sviluškou chmelovou (*Tetranychus urticae*) bylo zjištěno v okrese Opava (Opava-předměstí).

Silné výskyty plevelných řep (*Beta vulgaris*) zaznamenali v okrese Opava (Mokré Lazce, Suché Lazce). Silné zaplevelení merlíky (*Chenopodium spp.*) zjistili v okrese Šumperk (Libivá), merlíky (*Chenopodium spp.*), laskavcem ohnutým (*Amaranthus retroflexus*) a ježatkou kuří nohou (*Echinochloa crus-galli*) v okrese Prostějov (Smržice, Vranovice, Výšovice).

CHMEL (RF 81–89 BBA, technická až sklizňová zralost)

Chmelnice jsou ošetřeny proti plísni chmele i svilušce chmelové. Výskyt plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*) v hlávkách je v okrese Přerov místy střední (Nelešovice).

PÍCNINY

VOJTĚŠKA

Střední a silné výskyty hraboše polního (*Microtus arvalis*) byly zaznamenány v okresech Olomouc (Těšetice), Opava (Oldřšov), Přerov (Skalička) a Prostějov (Mořice, Mostkovice, Ohrozim).

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na jaře zjistí více než 50, v létě více než 300 a na podzim více než 1000 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

OVOCNÉ DŘEVINY

V intenzivních sadech převládají slabé výskyty škodlivých organismů, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 78–91 BBCH, plod dosahuje asi 80 % konečné velikosti až ukončen růst letorostů)

Střední až silné výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*) na plodech byly zjištěny v sadech ekologického zemědělství v okrese Přerov (Podhoří).

Střední až silné výskyty moniliniové hniloby jablek (*Monilinia spp.*) jsou hlášeny z okresů Jeseník (Javorník-Ves) a Olomouc (Lipňany, Tršice).

Mimo obecných preventivních opatření jako je pečlivý výběr stanoviště a sadbového materiálu je nutno zejména důsledně odstraňovat zdroje infekce.

Nálety všech sledovaných druhů motýlů do feromonových lapáků jsou v současné době pouze slabé, u některých druhů nulové.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 79–91 BBCH, plod dosahuje asi 90% konečné velikosti až ukončen růst letorostů)

Silný výskyt moniliniové hniloby plodů (*Monilinia spp.*) zaznamenali v okrese Jeseník (Javorník-Ves).

Preventivní opatření viz jabloň.

Pokračuje ojedinělý silný nálet samců druhé generace obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) do feromonových lapáků v okrese Karviná (Nový Bohumín).

Přílet samců se sleduje dvakrát týdně od 1.5. do 15.9.

Ošetření se signalizuje v období letu imag letní generace, a to v první třetině letové křivky této generace. Ochranný zásah je vhodné směřovat proti právě se líhnoucím housenkám, tj. asi týden po vrcholu letové vlny. U raných a poloraných odrůd většinou stačí jedno ošetření. U pozdních odrůd, pokud nadále trvají vysoké přílety samců do feromonových lapáků, se provede druhé ošetření, a to přibližně 10 dnů po prvním.

BROSKVOŇ (RF 87–89 BBCH, sklizňová až konzumní zralost)

Výskyt evropské žloutenky peckovin (ESFY) byl ověřen v ovocné školce v okrese Olomouc (Kožušany).

Mezi preventivní opatření patří zejména nákup zdravého rozmnožovacího materiálu, potlačování vektorů šíření a odstraňování napadených stromů.

ZELENINA

RAJČE JEDLÉ

Až silné výskyty plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*) jsou zjišťovány u drobných pěstitelů v okrese Šumperk (Mohelnice).

OKURKA SETÁ

První výskyt plísňě okurky (*Pseudoperonospora cubensis*) byl zaznamenán v okrese Olomouc (Náměšť na Hané) 17.8.

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek